

אלו הן הגולין פרק שני מכות

פ.

עין משפט
נר מצוה

כח א מיי פט"ז מהל'
סנהדרין הל' י"ב
ופ"ה מהל' חובל הל' ג
סמג עשין ע טו"ש ע"מ
ס' תכ סעיף 3:
ל ב מיי פ"ה מהל' רומח
הלכה ג והל' ד:
לא ג מיי שס הל' ד
ופ"י מהל' מלכים הלכה א:

רבינו חננאל

[illegible]

אֶלְמָא גר תושב עובד כוכבים הוא. ^(א) (חז"ל) מדקדק מדלתי למעוטי גר תושב לפי שאינו ממעט אלף גר תושב שהרג ישראל שאינו גולה אלף נהרג וכן ישראל שהרג גר תושב דפטור דכן מוכיח לשון ממנו דקמני הכל גולין ע"י ישראל וישראל ע"י כולן חוץ מגר תושב דלא הוי בכלל דהאי הכל דלין גולין ע"י ישראל וכן ישראל קא סלקא (אלף) וכן סלקא דעתיה דכיון דישראל אינו גולה ע"י גר תושב ולא גר תושב ע"י ישראל אלמא גר תושב דינו כעובד כוכבים א"כ הוא הדין גר תושב לגר תושב מדי דהוה אעובד כוכבים לעובד כוכבים ולכן קאמר אימא סיפא וכו' ומשני רישא דוקא קאמר גר תושב לישראל אלך גר תושב לגר תושב לא ודכתיבתי בתר הכי מקראי וצמוספ' ראימי שדחך לפרש דמעיקרא סלקא דעתיה דגר תושב וישראל גולין זה ע"י זה וחזן דגר תושב דקמני צממני אחא למעוטי שאין גר תושב גולה ע"י הכל ולא הכל על ידו ולא ידעו מאי קאמר חדל דכל היכא דקמני ^(א) וכו' קמי אכל מה דלעיל מיניה וקא חת"ל דהאי חוץ אחי למעוטי דלא הוי בכלל ישראל לגלות ע"י הכל והכל על ידו (מ"מ) קשה דהא לא קמני כלל גבי ישראל וחוץ משעב דאמי לאפוקי מכלל ועוד דגר תושב לאו בכלל ישראל הוא ואמאי אינטיקין לאפוקי וע"ק דא"כ דס"י מעיקרא לישראל גר תושב גולין זה ע"י זה ומאי קאמר אלמא עובד כוכבים הוא אי עובד כוכבים (א) לא יגלה ישראל על ידו ולא הוא ע"י ישראל: דרך ע"ייה דישאלא פטור הוא נהרג. וא"ת אכתי לא הויא דומיא דעובד כוכבים דאפי' דרך ירידה נהרג וי"ל דמ"מ הוא דומיא דעובד כוכבים מ"ש עובד כוכבים לא שגא דר מיניה ל"ש לאו דר מיניה כו' ויבך דר סגי דומיא דעובד כוכבים צמחא מילתא: **אומר** ל"ה (א) **רבא** לא כ"ש הוא ומה דרך ירידה וכו'. וא"ת אלדבה היא הנשמת דרך ירידה ניתן לישראל לכפרה דסגי ליה בגלות אלף דרך עלייה לא ניתן לישראל לכפרה חמור הוא ואינו גולה דלא הוי גלות דהי

והוא דלא סגי ליה בגלות אלא משום דקיל הוא ביותר מירידה דהוי אלוס
 חזו. רב חסדא דמוקי לה דרך עלייה ואז נהרג ולא מוקי לה בצאמר
 ה' איפסא דדרך עלייה לא מיקטל ^א אצל אומר מותר מיקטל דהיה לו
 לו לעיין אס אס צבמה ^א וא"י אומר מותר היה לו ללמוד וא"ל
 ייירי בגר מושב דאי בישראל לא מייחב אגר מושב ועוד דאי בישראל
 אומר מותר מגלות אלא על כרחך מייירי ששהורג נמי גר מושב ורצא
 משום דהיה לו ללמוד והכא נמי היה לו לעיין: **ורב** חסדא אומר
 עיל ^(יגד) דקמי פרט למזיד ואוקמינה דר"ל לאומר מותר ולדידיה הו
 ס דכדמיז נהרג שידע כטוב שהוא הורגו וא"ל דרבי פירקין ^(יגד)
 וקיה למשום דחשיב אומר מותר כדמשמע הכא ואומר מותר הוינא
 לצבמה והרג אדם אצל הכא שלאותו דבר שנתכוין נמנא שהוא אדם
 ם ובר' לפי הג' ה"פ אלא אע"ג דכתיב וחטאתי לאלהים מ"מ הוי
 נראה כאלך גירסא אלא דינו מסור לשמים וכו' פ"י אלא לכך נקט
 ימים לפי שלא היו שם עדים הלכך אין דינו מסור אלא לשמים ה"י דכתיב
 ולם שהיא אשת איש ויעולם חייב צדיקי אדם. כך נראה למש"ח:
 כ' כי נציא הוא דה"ל ללמוד ורב חסדא לית ליה האי דרשא דכי נציא
 כי מות תמות שאחרי שהודיעו שהיא אשת איש א"ל הכי ומ"מ י"ל
 לה לפי שהיה לו ללמוד ולא למד והא דקאמר אשת נציא הוא וכו'
 וממסקין דהיה לו ללמוד כו' מיתוקמא שפיר גם כרב חסדא דמדוך
 יי ניחא לשיטת קונטרס:

שאיין זה שוה פרוטה. שאם יש זה תשלומי פרוטה משלם ואינו לוקה
דילפיין כחובות באלו נערות (דף לז:) צפירוש ריבית מורה
חובול בחבירו לתשלומין וכי אין זה שוה פרוטה לוקה שעבר על לא
ויסויף פון יוסיף (דברים ה): ולא מקשינן הכאה לקללה. לומר ששם
שאיין לוקה על קללתו כ' דכתיב בעמך
לך לא ילקה על הכאתו ופלוטאם היא
בסבתהרין (פה:) דלכא דמקיש ואיכא
ללא מקיש: מוזג מגר טוש. ומשמע
דמחוריהו ממעט ליה דלא הוא גולה
ע"י הריגתו אלא נהרג ולא ישראל
גולה עליו: (ל"ק נ"ו) גר טוש שפרג
גר טוש. גולה דקדמני בהדיא ורישא
כשהרג את ישראל אינו גולה דלא סגי
לכה בגלות. לפיכך. אשבע מות
שנעטו בני נח קאי (י) וקיי"ל אזהרתן
זו היא מיתמן לפיכך גר טוש אז עובד
כוכבים שפרגו נהרגין ואפי' שזוג
שאיין בני נח לריכין התראה דלאמרינן
בסבתהרין (דף קז:) מה עובד כוכבים
ל"ש קטל בר מיניה. עובד כוכבים
כמותו: לאו בר מיניה. שראל: אף גר
טוש לא שאל קטל בר מיניה. רב טוש
כמותו: דלאו בר מיניה. שראל: כלומר
מוסר. נהרג דלאו בר גלות הוא: ואזדו
לנעמיהו. רב חסדא דלא בעי לשנויי
כלומר מותר דקסבר אנוס הוא
(י) ורבא דאמר נהרג: כסבור בהמה.
ה"ז כלומר מותר שהיה לו ללמוד ואף
זה היה לו לעיין ובגר טוש עסקינן:
חייב מיתה: מאי לאו בידי אדם.
בדיני בני נח וזה אומר מותר היה
כסבור אחות אברהם היא: לאלהים
וואל לאדם. והלא יודע שהיא אשת
אדם: הגוי גם לדיק ספרג. קס"ד
שהודה לו הקב"ה אלמא אנוס הוא:
בדקא מהדרי ליה עיניו. לא הודה
לדבריו שהשיב לו תשובה שחייב
מיתה שאינו לדיק דבר שהיה לו
ללמוד דרך ארץ דמפרש שזיל:

עַל הָאִשָּׁה אֲשֶׁר לָקַחַת מֵאִי לֹא בִידִי אָדָם לֹא בִידִי עֲלֵי⁴ מַחְמוּא לִי וּלְמַעֲמִיד⁵ וְהָטַאתִי לְאֱלֹהִים לְאֱלֹהִים מִסּוֹר לְאָדָם הָכֵא נְמִי דִינוּ מִסּוֹר לְאָדָם אִתִּיכִיָּה אֲבִי וְתִהְיוּן הָתָם כְּדָקָא מִהֲדָרִי⁶ עֲלוּיָה⁷ וְעֵתָהּ הִשְׁבֵּא אִשִּׁי

מסורת הש"ס

(א) כתובות לב: סנהדרין
(ב) סנהדרין פה:
(ג) [לעיל ז: ד] (ד) [שם]
(ה) [שמות כב:] (ו) רש"א מ"ו,
(ז) רש"א חזן אמי למעוטי
ומכלל ואם נאמר דאמי
למעוטי כו' ע"י וקשה,
(ח) דלנוס הוא ואומר מותר
מיקטל דהיה לו כו', רש"א,
(ט) ג"י רש"א חזן אמי
אמרין אומר מותר כו',
(י) ס"י ידעו העולם,

תורה אור השלם

1. לבני ישראל ולגור
ולתושב בתוכם תהייה
שש ימים האלה
למקלט לנפש שמה כל
מכבד נפש בשגגה:
מכבד לה טו
2. והיו לכם האלה
למקלט מגאל וראי מות
הרצח עד עמדת לפני
העדה למשפט:
מכבד לה יב
3. ויבא אליהם אל
באבימלך בחלום הלילה
יאמר לו הנה מת על
ראשך אשר לקחת והוא
עצלת בעל:

4. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הַאֲלֹהִים
בְּהֵלֶם גַּם אֲנִי יִדְעֵתִי כִּי
בְתֶם לִבְכֹּךְ עֲשִׂיתָ זֹאת
וְאֶחָשׁוּךְ גַּם אֲנִי אוֹתָךְ
מִחֲטוֹ לִי עַל כֵּן לֹא
תִתִּיךְ לִנְגֹעַ אֵלַיִךְ:

בראשית כ ו
5. אֵינָנו גְּדוֹל בְּבֵית ה' הָזֶה
מִמֶּנִּי וְלֹא חֶשֶׁךְ מִמֶּנִּי
מֵאוֹמֶה כִּי אִם אוֹתָךְ
בְּאֶשֶׁר אַתְּ אֲשֵׁר וְאִיךְ
אֶעֱשֶׂה הַרְעָה הַגְּדֹלָה
הַזֹּאת וְחִסָּאתִי
לְאֵלֹהִים:

6. וְאֵבִימֶלֶךְ לֹא קָרַב
אֵלֶיהָ וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי הִגֹּי
גַם צְדִיק תִּהְרֹג:

בראשית כ ז.
וַעֲתָה הָשִׁב אֶשֶׁת
הָאִישׁ כִּי נָבִיא הוּא
וַיִּתְּפֹלֵל בְּעֶדְךָ וַחֲזִיה אִם
אֵינְךָ מְשִׁיב דָּע כִּי מוֹת
תָּמוּת אֹתָהּ וְכָל אֲשֶׁר
לָךְ: בראשית כ ז

הגהות הב"ח

(א) גמ' בפיסקא חזק מגר
 (ב) חזקתא דר' יוחנן מנע דר'
 (ג) חזקתא דר' יוחנן מנע דר'
 (ד) חזקתא דר' יוחנן מנע דר'
 (ה) חזקתא דר' יוחנן מנע דר'
 (ו) חזקתא דר' יוחנן מנע דר'
 (ז) חזקתא דר' יוחנן מנע דר'
 (ח) חזקתא דר' יוחנן מנע דר'
 (ט) חזקתא דר' יוחנן מנע דר'
 (י) חזקתא דר' יוחנן מנע דר'